

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw. C.M.J. Toenink

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235145349

toeninkc@noord-holland.nl

1 | 7

**Betreft: Datarapporten luchtkwaliteit 2019 IJmond, Havengebied
van Amsterdam en Haarlemmermeer**

Verzenddatum

26 AUG. 2020

Kenmerk

1476552/1476556

Geachte leden,

Uw kenmerk

In onze vergadering van 25 augustus hebben wij de rapportages over de luchtkwaliteitsmetingen voor de regio's IJmond, het havengebied van Amsterdam (Westpoort) en de Haarlemmermeer in 2019, vastgesteld. Met deze brief en de bijgevoegde samenvatting informeren wij u over de resultaten van deze rapportages.

In alle drie de regio's is in 2019 op alle meetlocaties voldaan aan de Europese wettelijke grenswaarden voor luchtkwaliteit. De trendanalyse laat bovendien zien dat vanaf 2009 de concentraties PM_{10} , $PM_{2,5}$ en NO_2 in alle drie de regio's dalen.

Voor een aantal stoffen (NO_2 en CO) wordt in de drie regio's al voldaan aan de WHO-adviesnormen. Voor fijn stof (PM_{10} , $PM_{2,5}$) is dit echter in veel mindere mate het geval. Het blijft ons streven om ook voor fijnstof zo snel mogelijk aan de WHO-adviesnorm te voldoen.

Achtergrond

De provincie Noord-Holland meet al vele jaren de luchtkwaliteit in de IJmond, het havengebied Amsterdam (Westpoort) en de Haarlemmermeer. De metingen worden uitgevoerd door de GGD Amsterdam in aanvulling op het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML) van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

De resultaten van de metingen worden eens per jaar gerapporteerd door GGD Amsterdam en beschikbaar gesteld aan belangstellenden.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

In de IJmond zijn zes meetstations gelegen: IJmuiden, Wijk aan Zee, Beverwijk, Staalstraat, Reynderweg en Bosweg. Daarnaast functioneert meetstation De Rijk als regionale achtergrond. Voor de meetstations Staalstraat en Reyndersweg participeren de IJmondgemeenten door het verstrekken van een financiële bijdrage op de exploitatiekosten. Het meetstation Bosweg behoort tot Tata. Tata levert de data van dit meetstation direct aan bij GGD Amsterdam. Tata is geaccrediteerd voor het uitvoeren van de metingen op meetstation Bosweg.

In en rond het havengebied Westpoort staan vier meetstations: Hoogtij, Hemkade, Westerpark en Zaandam. Meetstation Spaarnwoude dient als achtergrondstation. De metingen vinden plaats in samenwerking met Havenbedrijf Amsterdam en de gemeente Zaanstad, waarbij Havenbedrijf Amsterdam als opdrachtgever fungeert. De provincie Noord-Holland participeert hier door het verstrekken van een financiële bijdrage voor 2 meetlocaties (Hoogtij en Spaarnwoude) en de exploitatie van één provinciale meetlocatie (Hemkade).

In de Haarlemmermeer zijn drie provinciale meetstations gelegen: Badhoevedorp, Hoofddorp en Oude Meer. Verder fungeren de meetstations De Rijk en Spaarnwoude hier als regionale achtergrond.

In de door u op 19 november 2018 vastgestelde Omgevingsvisie NH2050 is de leidende hoofdambitie Balans tussen economische groei en leefbaarheid. Hierbij is voor de leefomgevingskwaliteit als randvoorwaarde meegegeven 'garantie basiskwaliteit leefomgeving en waar mogelijk verbetering (streven naar het behalen van de World Health Organisation (WHO)-normen in 2050)'. Daarnaast heeft de provincie in januari 2020 het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend, waarmee onder andere wordt toegewerkt naar de WHO-advieswaarden voor NO₂ en fijnstof in 2030 (de Omgevingsvisie NH2050 biedt de ruimte om deze versnelling door te voeren). Om een indruk te krijgen van hoe de luchtkwaliteit in Noord-Holland zich verhoudt tot deze advieswaarden, zijn de data van 2019, naast een toetsing aan de wettelijke grenswaarden (de basiskwaliteit), ook getoetst aan de WHO-advieswaarden (het streven).

In het coalitieakkoord 2019-2023 'Duurzaam doorpakken' geven wij aan dat onze coalitie zich sterk wil maken voor een duurzaam, bereikbaar, leefbaar en innovatief Noord-Holland. De Noord-Hollandse economische structuur is vitaal en veelzijdig maar tegelijkertijd heeft deze dynamiek effect op de leefomgeving en staat in sommige regio's de luchtkwaliteit onder druk. Wij willen dat Noord-Holland een gezonde leefomgeving is en blijft. Dit betekent dat wij er doorlopend aan werken om de luchtkwaliteit blijvend te verbeteren. Waar mogelijk doen wij dit in samenwerking met andere partijen, zoals medeoverheden of bedrijfsleven.

In 2018 is het project Hollandse Luchten gestart. Hierbij worden sensormetingen uitgevoerd door burgers, met als doel een fijnmaziger beeld te krijgen van de luchtkwaliteit in enkele milieubelaste gebieden. Vanuit dit project zijn in de IJmond in 2019 circa 150 sensorstations geplaatst. Meer informatie over dit project is te vinden op:

<https://hollandseluchten.waag.org/>

Resultaten

In het onderstaande worden, naast de algemene bevindingen, per regio de meest opvallende resultaten aangestipt. Voor verdere duiding en verdieping wordt verwezen naar de in bijlage 1 opgenomen Samenvatting van de datarapporten 2019 IJmond, Havengebied Amsterdam en Haarlemmermeer. De complete rapportage vindt u op de website: www.noord-holland.nl/onderwerpen/duurzaamheid_milieu/luchtkwaliteit.

Algemeen

De trendanalyse laat zien dat vanaf 2009 de concentraties PM_{10} , $PM_{2,5}$ en NO_2 dalen. Op de meeste locaties is de daling statistisch significant. Alle meetresultaten over 2019 voldoen aan de wettelijke grenswaarden zoals die zijn opgenomen in bijlage 2 van de Wet Milieubeheer. Dit betekent dat voldaan wordt aan de Europese grenswaarden.

Aan de WHO adviesnormen voor NO_2 en CO wordt overal voldaan, echter, voor PM_{10} geldt dit in veel mindere mate, en met name voor $PM_{2,5}$ is in zelfs overwegende mate nog sprake van overschrijding van de WHO-advieswaarden.

Belangrijkste resultaten per regio

IJmond

1) Fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$)

- Op alle locaties wordt voldaan aan de jaargemiddelde grenswaarde van PM_{10} en $PM_{2,5}$.
- De jaargemiddelde concentraties van PM_{10} zijn op alle locaties gedaald.
- Het aantal overschrijdingen van de daggemiddelde concentratie van $50 \mu g/m^3$ PM_{10} concentratie is gedaald in IJmuiden, Wijk aan Zee, Bosweg, De Rijp, Staalstraat en Reyndersweg. Op het meetstation in Beverwijk is sprake van een marginale toename, van 5 naar 6 overschrijdingsdagedagen. Deze toename is niet statistisch significant.
- De concentraties voor $PM_{2,5}$ (zowel jaar- als daggemiddelde) zijn gedaald in IJmuiden, Wijk aan Zee, De Rijp, Bosweg, Beverwijk en Staalstraat, met uitzondering van Reyndersweg, waar een zeer geringe stijging van de jaargemiddelde

waarde $PM_{2,5}$ te zien is. Deze stijging wordt niet gezien als statistisch significant.

- 2) Black Carbon (alleen gemeten in Wijk aan Zee en IJmuiden)
 - De jaargemiddelde concentraties van Black Carbon zijn op beide meetlocaties (Wijk aan Zee en IJmuiden) afgenomen. Er zijn geen normen voor BC.
- 3) Overige componenten (NO , NO_2 , SO_2 , H_2S , CO en zware metalen (As, Cd, Ni en Pb) en PAK's zoals (benzo(a)pyreen (BaP)) in PM_{10} .
 - Alle meetresultaten voldoen aan de wettelijke grens- of richtwaarden. Er zijn geen normen voor NO . NO wordt in de loop van de tijd omgezet in NO_2 .
 - Alle jaargemiddelde concentraties zijn gedaald.
 - De 98-percentiel 8-uursgemiddelde CO concentraties zijn op de meetlocaties (IJmuiden en Wijk aan Zee) gedaald.
 - De jaargemiddelde concentraties arseen, cadmium, nikkel en lood zijn gedaald op alle gemeten locaties.
 - De 99,5-percentielwaarde van uurgemiddelde H_2S concentraties is gedaald op de locatie IJmuiden. In Wijk aan Zee is deze licht toegenomen.
- 4) WHO Advieswaarden
 - Op beide NO_2 -meetlocaties in de IJmond wordt voldaan aan de WHO advieswaarden.
 - Voor PM_{10} wordt nog niet op alle meetstations voldaan aan de WHO advieswaarden.
 - Op alle $PM_{2,5}$ -meetlocaties in de IJmond is een overschrijding van de WHO adviesnormen te zien.
 - De WHO adviesnorm (daggemiddelde) voor SO_2 wordt op locatie IJmuiden en Wijk aan Zee overschreden.
 - Op alle PAK-meetstations in de IJmond wordt voldaan aan de richtwaarde voor benzo(a)pyreen (BaP).
- 5) Overige informatie
 - De pollutierozen (windrozen) tonen net als in voorgaande jaren voor NO , SO_2 , H_2S , CO en PM_{10} en in mindere mate voor NO_2 , $PM_{2,5}$ en black carbon (BC), duidelijk herkenbare lokale brongebieden.
 - De opgetreden grafietregens hebben slechts een beperkte invloed gehad op de jaargemiddelde waarden.

Havengebied Amsterdam

- 1) Fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$)
 - Op alle meetlocaties wordt in 2019 voldaan aan de wettelijke grenswaarden.

- De jaargemiddelde concentraties van PM_{10} zijn op alle meetlocaties afgenomen ten opzichte van 2018.
- Het aantal overschrijdingsdagen (daggemiddelde) voor PM_{10} is op alle locaties, met uitzondering van Hemkade, afgenomen.
- De jaargemiddelde concentratie van $PM_{2,5}$ is op 3 van de 4 meetlocaties afgenomen ten opzichte van 2018. Alleen op het meetstation Spaarnwoude is deze gelijk gebleven aan 2018.
- Voor PM_{10} is op alle locaties een trendmatige daling te zien is van gemiddeld 0,5 tot 0,8 $\mu g/m^3$ per jaar, waarvan er op 3 van de 4 locaties sprake is van een statistische significante daling.
- Voor $PM_{2,5}$ is op alle locaties een trendmatige daling te zien is van gemiddeld 0,6 tot 0,9 $\mu g/m^3$ per jaar, waarvan er op 3 van de 4 locaties sprake is van een statistische significante daling.

2) Benzeen, toluen en xyleen

- De Benzeenconcentraties zijn op meetlocaties Spaarnwoude en Hemkade licht afgenomen. Op Hoogtij is de concentratie gelijk gebleven ten opzichte van 2018.
- De Toluene concentratie is toegenomen op locatie Hemkade, gelijk gebleven op locatie Spaarnwoude en afgenomen op locatie Hoogtij ten opzichte van 2018.
- De Xyleen concentraties zijn toegenomen op locatie Hemkade en Spaarnwoude. Op Hoogtij is een lichte afname te zien ten opzichte van 2018.

3) Overige componenten (NO , NO_2 , SO_2) en Black Carbon.

- Op alle meetlocaties is in 2019 voldaan aan de wettelijke grenswaarden.
- De concentraties van NO zijn gedaald op locatie Hemkade en Hoogtij. Op locatie Zaandam is een geringe toename te zien.
- Voor de concentraties van NO_2 is een geringe afname te zien op locaties Hemkade en Spaarnwoude. Op locaties Hoogtij en Spaarnwoude zijn de concentraties gelijk gebleven.
- Voor NO_2 is op alle locaties een daling te zien is van gemiddeld 0,1 tot 0,7 $\mu g/m^3$ per jaar, waarvan er op 3 van de 4 locaties sprake is van een statistische significante daling.
- De SO_2 concentraties laten op alle meetlocaties een afname zien.
- De jaargemiddelde concentratie Black Carbon (BC) op de locatie Zaandam is gedaald t.o.v. 2018.

4) WHO-advieswaarden

- Op alle meetlocaties voor NO_2 wordt voldaan aan de WHO-advieswaarden.
- De WHO advieswaarde voor $PM_{2,5}$ en benzeen wordt op alle meetlocaties overschreden.

- Aan de WHO-advieswaarde (jaargemiddeld) voor PM_{10} wordt op vier van de vijf meetlocaties voldaan.

5) Overige informatie

- De windrozen tonen voor de meeste stoffen een duidelijke invloed vanuit zeer lokale bronnen
- Het aantal stof- en geurklachten waarbij als oorzaak het havengebied is geregistreerd, is in 2019 met 344 klachten 50% hoger dan het aantal geregistreerde klachten in 2018. De toename in 2019 is voornamelijk toe te wijzen aan klachten over bedrijven in Westpoort. Een groot gedeelte van de toename betreft een specifiek chemisch bedrijf uit Westpoort.

Haarlemmermeer

1) Fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$)

- In 2019 wordt op alle meetlocaties in de Haarlemmermeer voldaan aan de wettelijke grenswaarden.
- De gemeten concentraties van de meeste componenten in de Haarlemmermeer zijn in 2019 ten opzichte van 2018 gedaald. Op de regionale achtergrondlocatie Spaarnwoude en in de Rijk is voor PM_{10} eveneens een daling gemeten.
- De enige uitzondering op de daling is $PM_{2,5}$ op het regionale achtergrond station Spaarnwoude Hier is de jaargemiddelde concentratie gelijk gebleven aan die van 2018.

2) Overige componenten (NO , NO_2 en CO)

- De jaargemiddelde NO_2 -concentratie op alle meetlocaties is licht afgenomen ten opzichte van 2018.
- De jaargemiddelde concentratie CO (koolstofmonoxide) op de locatie Badhoevedorp is net als in 2018 licht gestegen. Dit zou te maken kunnen hebben met de verlegging van de Rijksweg A9, die dicht bij het meetstation is komen te liggen. CO -concentratie ligt nog steeds onder de WHO advieswaarde voor deze component.

3) WHO-advieswaarden

- De NO_2 , PM_{10} en CO -concentraties voldoen aan de WHO advieswaarden. De concentraties voor $PM_{2,5}$ voldoen nog niet aan de WHO-advieswaarden

4) Overige informatie

- Uit trendonderzoek blijkt dat gemiddeld over de periode 2009 -2019 alle gemeten concentraties luchtverontreiniging statistisch significant dalen.
- Uit verschillen in vorm tussen de windrozen van NO_2 tussen de drie meetstations is af te leiden dat lokale bronnen van NO_2 invloed hebben op de gemeten concentraties. Voor PM_{10} zijn de lokale invloeden veel kleiner.

Onderzoek ultrafijn stof Schiphol

In 2014 is door TNO een rapport uitgebracht over de resultaten van metingen van deeltjesaantallen ultra fijnstof als gevolg van het vliegverkeer, in het Amsterdamse Bos. In 2015 heeft het RIVM middels een meetcampagne deze metingen gecontroleerd en gepubliceerd. Op basis hiervan heeft het Rijk besloten in 2017 een uitgebreider onderzoek op te starten naar ultrafijne deeltjesaantallen en mogelijke gezondheidsrisico's hiervan. Voor dit onderzoek wordt deels gebruik gemaakt van een aantal locaties van het provinciale luchtmeetnet in de Haarlemmermeer. Dit onderzoek loopt nog. Naar verwachting zal medio 2021 het eindrapport gereed zijn.

In de datarapportages zijn kaarten opgenomen waarop de ligging van de meetstations is aangegeven.

De meetgegevens van de meetstations in Noord-Holland zijn online beschikbaar op: <http://www.luchtmeetnet.nl>

De datarapportages zijn te vinden op de website van de provincie Noord-Holland:
http://www.noordholland.nl/Onderwerpen/Duurzaamheid_Milieu/Luchtkwaliteit/

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

Samenvatting Datarapporten luchtkwaliteit 2019 IJmond, Havenbedrijf Amsterdam en Haarlemmermeer